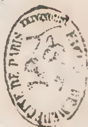

DEO OPTIMO MAX.

UNI ET TRINO,

VIRGINI DEIPARÆ, ET S. LUCÆ Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICA,

CARDINALITIIS DISPUTATIONIBUS manè discutienda, in Scholis Medicorum, die Mercurii decimâ-septimâ Aprilis Anni M. DCC. XXXVII.

M. JOANNE-BAPTISTA SILVA, Salubris Consilii Regii Socio, & Serenissimi Ducis Borbonii Medico ordinario, Doctore Medico, Præside.

An à simplici parcòque victu corpus sanum & animus expeditus?

I.

QUANTUM sit mortis sub vitæ nomine, docent quotidianæ solidorum & fluidorum jacturæ, quibus citò labetur machina, nisi ruenti stomacho, & cadentibus cum ipso venis, partibusque corporis omnibus, novæ in dies accedant fulturæ. In eam rem Natura nobis infert cibi potûsque desiderium; illud, fames; hoc, sitis est. Cibo farcimus quidquid solidioris substantiæ excidit; potu, quidquid humidioris. Sed ut esculentorum ac potulentorum vis

eſt, quàm nulla res æquet, ac in amborum uſu variè ſæpiùſque delinquitur; ita ſummi eſt ad vitam momenti rectè inſtituta veſcendi ratio, ſine quâ nihil unquam auſpicatò geras, quâ ſolâ infirmioribus vitam in multos annos produces; nec raro velut ariete immaniores morbos præter omnium expectationem elidas. Prorsùs ei qui corpore & animo perdiù valere cupiat, cùm multa quæ ad victum pertinent, retinenda: tùm maximè quæ cujuſque cibi potûſque ſint vires atque diſcrimina; quis habendus utriuſque modus, quæ adhibenda copia.

I I.

CIBUM potumque laudabilem à vitioſo diſcreturus, non omni utatur quo populus; fugiat aridum & ſalſum quo minuitur corpus. Certe quod acris, alieni, aut turbidi quidpiam in ſe continet, quamlibet feliciter decoquatur, quas attinget partes, ſuâ iſtâ imbuet, quam mordicus retinet, pravitate. Removendum etiam quod eſt concoctu pertinax, quod tardi tranſitûs, quod levius eſt eâque indole, ut citiſſimè coquatur, & corrumpatur, in iis præſertim quibus calor igneus eſt. Et illud videndum ne quæ apponuntur, pretio magis, quàm utilitate æſtimentur: planè, quo cibus ſimplicior, purior, & parabilior; hoc præſtantior; ſi quis emendationis ac miſtionis indigeat, ea ſic concilietur, ut non ſolùm palato, ſed etiam ventriculo, utili & gratâ ſucci temperatione commendetur. Ne ingenio luxuriam adjuves, neve in gulæ irritamentum, cibo, ſpecies, aromata; rei optimæ, peſſimam rem adjungas. Pulchrè ſuis rationibus providet, qui ejurat obſonia, ſalſamenta, bellaria, cruſtula, tubera, fungos & blanda alia venena, quæ alliciunt veluti præſtigiis captam appetentiam: qui fœdas horridaſque eſcas, legumina, ſiliquas, hillas, fumo duratas carnes, quibuſcum acrior pugna ineunda eſt, nunquam deguſtat: parce vel lectiſſimas, fame ſcilicet, non luxu impulſus: parciſſimè vinum, quod ſiccat & irritat vitalia, placido aquæ humore meliùs proluenda.

I I I.

NON minoris intereſt quanto, quàm quo quiſque paſcatur alimento. Illius in utramque partem magna omninò vis. Namque ſatietate nimiâ, corpus cruditate, morborum ferè omnium parente diſſilit: & eorum qui ſe inediâ macerant, exta ſeneſcunt celeriùs: hujus tamen quam iſtius longè leviora ſunt delicta: illâ nunquam utilis; hæc, ſæpiſſimè. Modum cibariorum nemo facilè definiat; quòd eorum, veluti corporum, diſpar ſit penitùs ratio, non ſemper famis, ſitiſque ſedatione circumſcribenda. Bona tamen natura quantùm appetit, tantùm concoquere plerumque ſolet. Famem faciliùs fert adoleſcens, quàm puer; deſes, quàm exercitatus; in denſo quàm in tenui cœlo; hyeme quàm æſtate; qui ſemel, quàm qui eſſe bis die ſolet. Robuſtis liberiùs comedere licet; iis verò qui imbecillo donantur ſtomacho, quo in numero ferè ſunt civilis litteratæque vitæ cultores, victus ratio diligentiùs ſervanda; ut quod ingenii labor corpori detrahit, cura reſtituat. Refert

etiam sit-ne firmum, an leve; stabile, an fugax alimentum. De mensâ igitur cape quantùm debes, non quantùm cupis; propterea ne, falsa inter gaudia, rapiaris extra metas necessitatis. Itane verò angustum, & conchylii more uni formæ mancipatum vitæ genus semper tenendum est, ut liberali amicorum imitationi interesse nefas sit? imò tanquam in acie, cum voluptariis rebus congrediendum; ut ventre minùs, quàm animo, conviva, adversùs eas, non tam fugâ, quàm constanti præsentiâ tutus; explicatam hilaritatem vitæ molestiis interponas, ut refoto ac reconcinnato animo, si quid in ipso est frigidæ tristitiæ, diluas.

IV.

AD vitam præstantiorem, quæ corporis animique pace ac vigore continetur, facilis est via, si bonis avibus ineatur. Ejus pars magna est venter docilis, benè moratus, modicâ salubrique escâ placabilis. Epulis se refercire præceps est ad morbum gradus: quippe gravata viscera, molem quâ premuntur, malè conficiunt; ut indè pestifera coacervetur illuvies, cujus virus vel in ipsum se fundit animum. Contra, qui tenuem sed nitidam mensam instruit (faciles enim fugere munditias, cibisque vesci contemptissimis absurdum esset) difficilè dictu magisne bonæ valetudini, an bonæ menti consulat? Nempe decoctis strenuè & absque negotio assumptis, detrimenta, quæ ex his fiunt, statim seposita, partium quibus id curæ est, robore, quâ solent viâ truduntur foras; defæcatior succus vasorum penitissimorum recessus expeditè permeat: Nervi, partesque reliquæ, jugi, vivifici roris, sanguinisque intaminati, appulsu vigent, roburque citra molem colligunt; relucet in ore, vultu, totoque habitu, eximius quidam nitor, senii nescius: fit corpus universum ad munia incorruptè obeunda habile, promptum, & alacre; id, ne senectus quidem ipsa, frangit; adest denique firma, hilaris, vix ullis morbis violanda valetudo.

V.

NON solum longioris vitæ, sed mentis erectioris, sapientiæ, prudentiumque consiliorum author est & quasi patens tenuis cautusque victus: hac arte, nullo nidore, nullâ tetrâ purgamentorum contagione inficitur cerebri substantia, clarioris tenuiorisque sanguinis accessione sic temperata, ut qui inde ducuntur purgatissimi spiritus, ipsi totique corpori colluceant. Oculi puro lumine vigent; liquidus est ac penetrabilis auditus; pedes certa imprimunt vestigia: mens ipsa in suâ regiâ, nullo sensuum errore tracta excipit germana rerum simulacra, quorum ope res clarius cernit, ac dijudicat, acceptorum tenacissima. Dum autem ipsa sibi vacat, assiduâ rerum meditatione, sese exacuit, magis ac magis enitescit, ut valeat ipsa suis viribus & velut è sublimi solio, sua singulis partibus sci-

tissimè describat officia. Sed & quia summum in illas obtinet imperium, pacem cuncta tenent, silent aversæ à ratione, animi commotiones; quæ surgit dapibus incensa libido, ventris castigatione friget. Ne plura: sobrii & à vino integri, vel ubi se quieti tradiderunt, nec jam suis uti possunt membris ac sensibus, incidunt in visa jucunda, & tranquilla; quemadmodum helluones in perturbata, impura, & tetra.

Ergò à simplici parcòque victu corpus sanum & animus expeditus.

Proponebat Parisiis, ANTONIUS FERREIN, Aginnas, Baccalaureus Medicus, A. R. S. H. 1737. à sextâ ad meridiem.

Typis QUILLAU, Universitatis & Facultatis Medicinæ Typographi, 1737.